

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIV. évfolyam

Szobotica, SZOMBAT 1923. február 17.

47. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelőtt

TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8-58, Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

Szerkesztőség: Kralja Alexandra-utca 4 szám alatt

Kiadóhivatal: Kralja Alexandra-utca 1 (Lelbach-palota)

Rendtvörvények

Amikor az elmúlt év őszén a magyar belügyminiszter benyújtotta a nemzetgyűlésnek a rendtvörvény tervezetét, az elszakadt magyarság sajtója — a *Bácsme gyei Napló* megnyilatkozása volt a legelső — hangos rémülettel tiltakozott ama rettentő példa ellen, amit a nemzeti kisebbségek ellen való bánásmódra ennek a tvörvényjavaslatnak terbevetett rendelkezései nyújtanak. Azt irtuk mi s azt irta mindenki, akinek a magyar sors drága s akinek szive rezonál az elszakadt magyarság minden jajjára, hogy akár lesz tvörvény ebből a tervezetből, akár nem, irtózat és irtózatosan kihasználható jogcímet, praecedenset fog teremteni az utódállamokban föllelhető elnyomó törekvések számára. A türelmetlen üdözésre, a kiméletlen elnyomásra a tvörvényesség palástját borítja ez a javaslat. A praecedens feltöri az utat, a példafölbátorítja a rejtve uszító szándékot a cselekedetre. Nem volt nehéz előre látni, hogy azokat az eszközöket, amelyekkel Magyarországon a hatalom birtokosai az utódállamokban arra fogják felhasználni, hogy a nemzeti kisebbségeknek kijáró szabadságjogokat helyettesítsék velök. Az új nemzetiségeknek „hazai sütetel” kedveskednek.

A csehszlovák köztársaság védelméről szóló tvörvényjavaslatot tárgyalás alá vette már a csehszlovák nemzetgyűlés alkotmányjogi bizottsága s a kormány a *Bácsme gyei Napló* mai számában regisztrált nyilatkozata szerint tvörvényes intézkedéseket helyez kilátásba a tvörvényes jogrend védelmére a felforgató törekvések ellen. Nem állítjuk, hogy a magyar rendtvörvényjavaslat nélkül nem született volna meg a cseh tvörvényjavaslat s nem történt volna meg a kormány nyilatkozata. De állítjuk, hogy a magyar példára való hivatkozás lesz a legnyomósabb érv e tvörvényjavaslatok mellett s hogy nem annyira az ország közállapotával, mint inkább a magyarországi rendtvörvény rendelkezésével fogják indokolni azoknak a rendszabályoknak foganatba vételét, amikkel a rendvédelme jogcímen a szabadságjogokat fogják békőba verni.

Azt mondja Pasics, hogy az Or. Ju. Na és a kommunista szervezetek propagandája ellen lesz szüksége az államhatalomnak a rend fokozottabb védelmére. Semmi gyakorlati kifogásunk nem lenne a szándékolt rendelkezések ellen, bár elvi kifogásunk független minden konkrét feladattól. De jól tudjuk, a rendeletet a kormány a nacionalisták és kommunisták ellen

bocsátja ki s a hatóságok a nemzetiségek ellen hajtják végre. Sok szomorú bizonyosságot láttuk ennek föltevésére a hírhedt *Obznaná* végrehajtásánál. Azt is a kommunista propaganda letörésére bocsátotta ki a kormány s hány irtatlan magyar embert tartóztattak le s utasítottak ki a rendörhatóságok a rendelet alapján.

A cseh tvörvényjavaslatnak nem sok szégyelni valója van amiatt, hogy nagyon elmarad magyar atyafiának szigorúsága mögött. A cseh kormány már a grimaszt is büntetni akarja s a tvörvényjavaslat szentesíteni kívánja a szoborrombolók és cégtábla tördelők munkáját. A magyar állam becsületéről szóló tvörvény a valódiság bizonyítását kizárja. Aki valamely hatóság működését bírálja nem bizonyíthatja be, hogy a közérdek megóvása érdekében igazat irt, a bíróság elítéli, mert az állam becsületét sérti az, ha hatóságáról sértő tényeket állít

nak. A magyar tvörvényalkotás áttörte a jogelvek védő falait s a részen átbuik minden reakciós törekvés. Ime, már a csehszlovák javaslat is átveszi a valódiság bizonyításának kizárását. Hogy fogja a kisebbségek sajtója megvédeni az elszakadt magyarságot a hatóságok visszaélései ellen, ha a budapesti tvörényszerkesztés tempóját átveszi Prága után Bukarest és Beograd is?

A cseh tvörvényjavaslat ellen hangos és bátor szavakkal tiltakoznak az ellenzék vezeterei, köztük a magyar keresztény szocialisták vezetője Körmendy Ékes Lajos is. Kell-e még ezután arra rámutatni, hogy a magyar példa s a magyar példa követése elleni küzdelem független minden világnézlettől s tisztára csupán a kisebbség védekezése. Hiszen Magyarországon ugyanannak a világnézletnek követői sürgetik, akik az utódállamokban megfújják elene a harci riadót.

Pasics is sajnálja, hogy a magyarok nem vesznek részt a választásokon

A miniszterelnök a rapallói szerződésről s a választások kilátásairól

Pasics miniszterelnök nyilatkozott a Bácsme gyei Napló munkatársának és az interjú során a választási kilátásokról is szólt. Ezel kapcsolatot érintette a jugoszláviai Magyar Párt passzivitási határozatát is, amelyről a következőket mondta:

— A Magyar Párt azzal indokolja a passzivitást, hogy a választói névjegyzékekből sok magyar választópolgár kimaradt. A jugoszláv kormányt ebben a kérdésben nem érheti jogosult szemrehányás. Ugy a kormány, mint az illetékes belügyminisztérium több ízben kiadta a névjegyzékek összeállítására vonatkozó utasításokat, amelyekben a hatóságok pártatlan és a tvörvény szellemében való eljárásra hívtak fel, mert a kormány alkotmányjogi szempontból sem tesz különbséget állampolgár és állampolgár között. Ha a hatóságok egyes helyeken különbözőképpen interpretálják a tvörvény rendelkezéseit és a kormányrendeleteket, ez nem a minisztérium hibája és ezért a kormányt szemrehányás nem érheti. A magyar választásra jogosultaknak meg volt a tvörvényes utjuk és módjuk arra, hogy rájuk nézve sérelmes határozatok reparálására törekedjenek és ezt a reparációt el is érhették volna, ha saját maguk is sokkal többet törődnek jogaik biztosításával, mint ezt tették. Végre is nem csupán a kormánynak vannak feladatai, hanem az állampolgároknak is, a kiknek saját maguk, politikai fel fogásuk, sőt az állammal szemben való kötelességük is, hogy szava zafi joguk biztosítására a szüksé

géseket megtegyék. Ami pedig a bírósági határozatokat illeti, azokért a kormány egyáltalán nem tehető felelőssé, mert a bíróságokra a kormánynak befolyása nincs, azok függetlenek.

A passzivitás tényét magát a miniszterelnök, mint az újságíróknak mondotta, sajnálkozással vette tudomásul, mert fontosnak tartja, hogy ennél a választásnál az állam minden polgárának akaratára megnyilatkozzék.

A miniszterelnöknek az újságíróval való beszélgetése ezután külpolitikai tere terelődött. A rapallói szerződésnek az olasz kamara részéről való ratifikálásával kapcsolatban Pasics ezeket mondta:

— A rapallói szerződésnek olasz részről való ratifikálását a jugoszláv kormány őszinte örömmel veszi tudomásul, nem csupán azért, mert a szerződés végrehajtásával elsimulnak azok a surlódási felületek, amelyek Olaszország és Jugoszlávia barátságos szomszédi viszonyának kialakulását és megszilárdulását kedvezőtlenül befolyásolhatták volna, — hanem azért is, mert a rapallói szerződés végrehajtásával el tűnik az európai politikának egy jelentős tehertétele is. A két ország között történt megegyezés végrehajtása és az ennek nyomán kifejlődő szorosabb gazdasági és barátságos politikai együttműködés nagyban elő fogja segíteni a béke-ebb hajlandóságu európai atmoszféra kialakulását és a béke fenntartásának biztosítását.

— Ami a végrehajtás módjait illeti, azok részletesen le vannak fektetve a rapallói szerződés mellékletében, a st. margerithei egyezményben, amelynek rendelkezései

azonnal életbe lépnek, míhelyt a szerződésnek olasz részről való ratifikálását az olasz kormány nálunk Beogradban noszifikálja. A szerződés végrehajtásának gazdasági előnyei kézenfekvők; azok egyaránt érintik úgy Jugoszláviát, mint Olaszországot és a fiumei államot.

Beszélt azután a miniszterelnök a legutóbbi magyar-kisantant. bonnyodalomról és a magyar jóvátétel kérdéséről, amiről a beogradi kormány ismert álláspontját fejtette ki. Végül a vidovdani alkotmány fenntartásának és változtathatatlanságának szükségességét hangoztatta és a választási kilátásokról kijelentette, hogy jósolni természetesen nem akar, de meg van győződve róla, hogy az új skupstinának olyan többsége lesz, amely az eddigi jugoszláv politika irányelvei alapján fogja az S. H. S. állam létét és boldogulását biztosítani.

Jovanovics Ljuba vallásügyi miniszternek a Bácsme gyei Naplóban közölt nyilatkozata után nyilvánvaló volt, hogy a kormány formulát talált az alkotmány és tvörvényszerűségei kireperálására, a melyek a magyarságot arra kényszerítik, hogy ne vegyen részt a választásokon. A kormány sajnálja, hogy a magyarok kimondották a passzivitást. Ezzel elintéztést nyer a megtorlása is annak, hogy ezerszámra hagytak ki a névjegyzékből magyar választókat.

Azt, hogy a magyaroknak január 6-ika előtt kellett volna kérelmezni a választói névjegyzékbe való felvételüket s őket terheli a hiba, hogy ezt nem tették — mások is elmondták már. Ha érdekelné a miniszterelnököt, hogy ezt miért nem tették, próbáljon például a szubotica hatóságnál bizonyítványt szereznit arról, hogy egy husz-huszonöt éve állandóan itt élő polgár, idevaló illetőségű SHS. állampolgár.

Ha — bár ő miniszterelnök — megkapja, akkor tényleg a magyarokat terheli mulasztás, mert nem kérelmezték fölvetelüket, amelynek alapja az állampolgárság és illetékesség bizonyítása. Ha azonban neki sem sikerül ilyen bizonyítványt kapni, akkor mégis csak az volna a kormány föladata, hogy megtorolja a történt jogfosztásokat.

A magyarság elismeri, hogy a kormány tényleg bocsátott ki rendeleteket, amelyek legalább látszat szerint a legszigorubban utasították a hatóságokat, hogy minden jogosultat vegyenek föl a választói névjegyzékbe. A vajdasági tisztviselők azonban alighanem megszokták már, hogy büntetlenül lehet semmibe venni a kormánynak azokat a rendeleteit, amelyek a tvörvényes jogokat és az alkotmány által megadott szabadságot a magyarokra is kiterjesztik. A választói névjegyzéket is a régi szellemben, a régi szokás szerint állították össze.

Kávéházak -- kávé nélkül

Sztrájkolnak a novisadi kávéosk az árleszállítás miatt

Néhány nappal ezelőtt, — mint megírtuk, — Györgyevics Szeretán novisadi rendőrfőkapitány-helyettes elrendelte a kávéházi árak leszállítását és az új áraknak február 16-ikán kellett volna életbe lépniök. A kávéosk pénteken délelőtt felkeresték a főkapitány-helyestest és közölték vele, hogy az árleszállító rendeletet megfellebbezték, mert a mostani árak mellett felszámított haszon nem haladja meg a 25 százalékot és kérték, hogy bizottságot küldjenek ki ennek megállapítása végett. Kijelentették továbbá, hogy a rendelet ellenére mindaddig, míg a felebbezés elintézését nyer, a régi drágább árakat fogják számítani. A főkapitány-helyettes erre közölte a kávéoskkal, hogy mindazokat, akik túllépik a rendeletben megszabott árakat, a felebbezésre való tekintet nélkül a legszigorúbban meg fogja büntetni.

A helyettes rendőrfőkapitány kijelentése folytán a novisadi kávéosk elhatározták, hogy az árleszállítási rendeletre sztrájkolnak és még pénteken délelőtt valamennyi kávéházban beszüntették a teát és fehérkávét, valamint a kapuciner kiszolgálását. A kávéházakban délután már csak teát, kakaót, likőrt és egyéb italokat lehetett kapni, amire nem vonatkozik az árleszállító rendelet.

A főkapitány-helyettes és a kávéosk között pénteken délután újabb tárgyalások indultak meg, amelyek azonban nem vezettek eredményre, mert a rendőrség ragaszkodik az árleszállítás azonnali életbeléptetéséhez.

A harcban a legjobban érdekelt fél a novisadi kávéház-látogató közönség is bele akar avatkozni és támogatni kívánja a főkapitányság akcióját. Akció indult ugyanis a közönség körében, hogy mindaddig, amíg a kávéosk a drágább cikkeket fogyasztására akarják őket kényszeríteni és kávéval nem szolgálják ki őket, bojkott alá helyezik a kávéházakat.

Lapkiadó város

Szláv napilapot indít Szubotica város

Már régebben megindult az az akció, amely Suboticán egy szláv napilap megindítását tűzte ki célul. Ezek a kísérletek azonban eddig — főképpen a tőke hiánya miatt — kudarcot vallottak. Legutóbb ugyan már ügylátszott, hogy a szláv napilap alapítása sikerrel fog járni és a politikai pártok, amelyek a lap mögött állottak volna, már részletek megbeszélését is megkezdették azonban a közbejött ellentétek, amelyek maguk után vorták az akkori polgármest lemondását is meg-hiusították a terv keresztülvitelét.

A szláv napilap alapítására vonatkozó terv most újra felmerül. A suboticai városi tanács ugyanis úgy határozott, hogy naponta megjelenő hivatalos városi közlönyt fog kiadni. A hivatalos közlöny elnevezés azonban csak alkalom lesz arra, hogy meginduljon a szláv napilap Suboticán, mert nincs a városnak annyi hivatalos közleménye, amely egy naponta megjelenő legkisebb terjedelmű lapot is meg lehetne tölteni.

Erre gondoltak már a kezdeményezők is, amikor úgy határoztak, hogy a város napilapja elsősorban a város hivatalos közleményeit fogja nyilvánosságra hozni, azonban foglalkozni fog más helyi anyaggal is és beszámol minden fontosabb helyi eseményről, csupán külföldi és vidéki hírszolgálatot nem tervez a lap egyelőre. A hivatalos városi közlöny célja eszerint a szláv napilap

megteremtése, ami a városnak könnyebben áll módjában, mivel inkább rendelkezik egy napilaphoz szükséges anyagi eszközökkel.

A város hivatalos lapja az eddigi tervek szerint négy oldal terjedelmű lenne és a városi tanács egyik

tagja kapna megbízást a lap szerkesztésére. Egyelőre a lap nem szorgolna egyik politikai párt szolgálataiba sem.

A szláv napilap megindításának az ügyét már a februári városi közgyűlés fogja tárgyalni.

Sorra törlik a magyar választókat a névjegyzékből

Beérkeztek az első jelölő-listák a törvényszékekhez

A suboticai városházán, Sentán s a suboticai kerület többi községeiben lázas munka folyik. Keddig, e hó 20-ikáig, be kell adni a jelölő listákat s ma még nincsenek érvényes választói névjegyzékek. A törvényszék határozata alapján most igazítják ki a választói névjegyzékeket. Törlik azokat, akiket január 6-ika után hivatalból vettek föl. A gyors és lázas munkában természetesen nem ügyelhetnek arra, hogy csak azokat a választókat töröljék, akikről még a választásokat intéző állami bizottság nem állapította meg végérvényesen, hogy március 18-án nem szavazhatnak. Törölnek olyan választókat is, akik már a múlt évben betervezték és jóváhagyott választói névjegyzékben bent voltak.

Csudálatos véletlen, hogy ezeknek a most törölt választóknak legnagyobb része magyar nemzetiségű. Azokról, akiket most utólag számszámra töröltek, a hatóságok nem tudják megállapítani, hogy optáltak-e valamely idegen állam javára, s minthogy e tekintetben nem akarnak semmi kételyt, mindenesetre elveszik a választói jogot azokról, akikről nem lehet megállapítani, hogy optáltak-e. Sentán és Horgoson eddig közel kétszáz-kétszáz választó nevével törölték.

Csak a gyors munkával egyfitt járó munkának lehet betudni, hogy a derék dobrovoljácokat tömegesen veszik fel a választói névjegyzékbe s nem tekintik akadálnak azt sem, hogy hat hónapnál rövidebb idő óta

lagnak az illető községben. Így Horgoson, ahol odaváló birtokosokat hagytak ki, örvénhat dobrovoljácot vettek fel utólag a választók közé.

A választási harcnak eddig az előjátéka tartott, amely kedden lezárul. Keddig be kell adni a törvényszékekhez a jelölti listákat. A szorgalmasabb pártok nem várják be az utolsó terminust, már ezen a héten betervezték a listákat. A suboticai törvényszékhez pénteken délig négy lista érkezett. Beterveztették jelöltjeiket a radikálisok, a bunyevác-sokac párt, a demokrata-disszidensek és a munkáspárt. A munkáspárt listavezetője Kaczerovics Trisa, volt kommunista képviselő, a vidovdani merénylet után megfosztottak mandátumától, de eljárást nem indítottak ellene. Az első három listát a törvényszék elfogadta, a munkáspárt listája tekintetében a törvényszék még nem határozott.

Suboticán előreláthatólag nyolc jelölti lista küzd a mandátumokért. A zombori törvényszékhez máig két jelölt lista érkezett be. A földműves párté, amelynek listavezetője dr. Vnics Brankó, s a szerb párté, amelyen a listavezető Ilics Nikola nyugalmazott őrnagy.

Egész biztosan benyújtják még a listájukat a radikálisok, a demokraták, a szocialisták, a német párt, a bunyevácok. A Protics-párt, bár vannak kilátásai a sombori kerületben, valószínűleg nem állít jelöltet, hanem a radikálisokra szavaz.

Holtpontra jutott a nyomozás a Halasi-uti rablógyilkosság ügyében

Kinyomozták a tévedésből letartóztatott Szabó János multját Még nem került meg a gyilkos

A suboticai rendőrségnek a Halasi-uti rablógyilkosság után napok óta tartó fáradhatatlan nyomozása egyelőre holtpontra jutott. A pénteki nap sem produkált újabb eredményeket. A rendőrség munkáját megnehezíti az, hogy a nyomozás egy-egy irányban folyik: egyrészt tovább tart a kutatás a gyilkos Tóth Imre után, másrészt pedig kiterjesztik a nyomozást arra is, hogy milyen bűnök terhelik a Halasi-szőlőkben elfogott Szabó Jánost.

A nyomozást vezető rendőrkapitány véleménye szerint ugyanis Szabó Jánost is súlyos bűncselekmények terhelik. Már az első percben is felmerült az a kérdés, miért menekült Szabó olyan eszeveszetten az őt üldöző rendőrök elől és ha a határátlépésen kívül egyéb bűncselekmény nem terheli, miért nem adta meg magát azonnal a rendőröknek és miért tette ki magát az ellene irányuló lövéseknek.

Szabó Jánost pénteken újból kihallgatta egy Karakasevics Gábor rendőrfőkapitány, mint Jovanovics Vászó rendőrkapitány. Vallomásaiban Szabó ügyesen védekezik és eddig még egyetlen kérdésre sem keveredett ellentmondásokba. A rendőrség azonban ennek ellenére is már több olyan adatnak van a birtokában, amelyek szerint Szabó Jánost a Halasi-uti rablógyilkosságtól függetlenül is több súlyos régi bűn terheli. Most ilyen irányban is folyik a nyomozás. Bizonyosnak látszik, hogy Szabó Jánossal a véletlen

folytán egy rég keresett bűnös került rendőrkézre.

A rendőrség állandóan permanenciában van továbbra is és nagy készséggel folyik tovább a hajszá a gyilkos Tóth Imre és Lakatos József után. Minden jel arra vall, hogy a keresett főbűnösök még mindig itt bujkálnak a város közelében, azért a rendőrség pénteken is több megerősített őriáratot küldött ki a város határába és a detektívtestület is szorgosan kutat a gyilkos után, akit azonban pénteken sem sikerült kézre keríteni.

Látogatás a rablótámadás élő áldozatánál

Megyeri-Molnár Mihálynét, akit a gyilkos Tóth Imre súlyosan megsebesített, hétfőn délben a suboticai kórházba szállították. Négy napos kórházi ápolás után Molnárné hazakiváncsolt és mivel ennek nem volt különösebb akadályja, teljesítették kérését és pénteken délután hazaszállították lakására.

Röviddel Megyeri-Molnárné hazakerése után munkatársunk felkereste lakásán a vakmerő rablótámadás életben maradt áldozatát. A Halasi-uti ház előtt sokan állnak, szomszédok és ismerősök, akik hétfő óta nem fogynak ki a tragédia részleteinek megbeszéléséből és most örömmel tárgyalják, hogy Molnárné hazajött. Közszeregetben állnak Molnárék és a szörnyű rablógyilkosság óta még jobban szeretik őket, mint az előtt.

Tágas, tiszta szobában fekszik a súlyosan sérült Molnárné. Ötvenkét éves, testes asszony, a haja már őszbe csavarodik, de feltűnő eleven észjárású és élénk temperamentumu magyar asszony. Az arcán vaskos kötőzések, a bandita golyója a bal arcon a fülcimpa közvetlen közelében hatolt be és a jobb oldalon egy fogban megakadva fordulatot kapott, úgy, hogy itt erősebb sebet ejtett. Itt a seb a kimenetnyílásnál elgenyedt, aminek következtében a nyak is olyan erősen megdagadt, hogy Molnárné nem tud nyelni.

A beszéd nehezebbé esik ugyan, de azért elmondja a hétfő délelőtti véres eseményeit, úgy, amint azok már ismeretesek. Láthatólag izgatja a visszaemlékezés, amikor a helyszínen magyarázza a történeteket.

— Hétfő óta le se hunytam még a szememet — panasolja és elmondja, hogy az átélt izgalmak következtében a rablótámadás óta még egy pillanatra se tudott elaludni.

Megkérdezzük tőle, hogy megismerné-e a gyilkos Tóth Imrét, mire felélenkölve feleli:

— Bármiikor megismerném, mert annyira az emlékezetembe vésődött azokban a rettenő percekben, hogy soha se fogom a külsejét elfelejteni.

A csütörtökön ellogott Szabó Jánossal azonban még nem szembesítették, nyilván azért, mert azt úgy is feleslegesnek tartja a rendőrség.

A szerencsétlen Kalmár Jánosról mély sajnálkozással beszél:

— Szegény Klári néni — hajtogatja — én azonnal láttam, hogy az első lövés őt már halálosan érte.

Csudálatos, hogy hogyan emlékezik minderre és bámulatos az az energia, amellyel súlyosan sérülve a halottat szimulálta — mint mondja — azért, hogy a bandita ne bántsa többé. Mindenről tud, ami még sérülése után történt, de nem mozdult addig, amíg szomszédoknak, Zveknán Jánosnak a hangját nem hallotta.

Mialatt beszél, künn folyvást szól a csengő. Újabb és újabb látogatók jönnek, akik mind látni akarják a sebesült asszonyt.

Mikor elbucsuzunk, Molnárné megköszöni érdeklődésünket és fáradtan hanyatlik hátra párnáin... A nagy udvaron egy összetört öreg emberrel találkozunk: szegény öreg Kalmár János, akit a gyilkos megfosztott élettársától, aki gondozta, ápolta öregségében.

A sentai templom

A templombizottság elfogadta a tanács javaslatát

Sentáról jelentik: A templomépités ügyében kiküldött huszas bizottság pénteken értekezletet tartott Petrovics Brankó dr. polgármester elnökelete alatt.

Petrovics Brankó dr. polgármester részletesen ismertette a tanács javaslatát.

A bizottság egyhangulag elfogadta a tanács minden javaslatát és ezzel ez az évek óta húzódó nehéz kérdés végre megoldáshoz jut.

A megálapodás szerint a város a saját költségén kisajátítja dr. Lendvai orvos és Rudics János telkeinek azon részét, amelyre a templom építéséhez szükség van.

Azonkívül, — miután a kántorlak lebontása is szükségesnek mutatkozik, — a város a maga költségén más helyen fogja a kántorlakot fölépíteni.

Ezenkívül ad a város építési anyagot és készpénzben 6 és fél millió dinárt.

A pénzt három részletben folyósítja a város. Az első részlet 2 millió dinár, áprilisban válik esedékessé, a többi hat hónap alatt két részletben folyósítja a város.

A kémkedési pör második halottja

Dr. Varga György meghalt a kórházban

A múlt év szeptember 27-ikén hirdette ki a suboticei törvényszék ítéletét a kémkedéssel vádolt dr. Varga György és társai bűnügyében. Az első bíróság a két fővádlottat dr. Varga Györgyöt tizenöt évi, Ignác Gyulát tizenkét évi fegyházra ítélte. Az ítélet még nem jogerős, értesülésünk szerint a jövő hónapban ítélt a perben a novisadi ítéletábra.

A két elsőrendű vádlott azonban nem várta meg a felsőbb bíróságok igazmondását. A múlt héten meghalt a suboticei fogházban Ignác Gyula s pénteken hajnalban a kórházban, ahova súlyos betegen szállították. *Kiszünetelt dr. Varga György is.* A hivatalos megállapítás szerint dr. Vargát influenza következében beállott szívbénulás ölte meg.

Az elhunyt Varga György súlyos bűnnel volt vádolva, az ítélet, amely sújtotta, szintén súlyos volt, azonban ez az ítélet még nem volt jogerős. Bírói fórumoknak kellett volna eldönteniük, hogy bűnös volt-e Varga György. Nem is tulságosan modern és éppen nem forradalmi kriminológia nem tartja bűnösnek a vádlottat, míg a bíróság *jogerősen* nem ítélkezett felette. Mi nem megyünk bele annak a vizsgálatába, hogy bűnös volt-e Varga György, rá kell azonban mutatnunk, hogy egy hét leforgása alatt a nagy pörnek két vádlottja pusztult el, örök rejtélyként hagyva azt, hogy a felsőbb bíróságok is megállapították volna-e bűnösségüket. Nem vádolunk és nem is vádolhatunk senkit, de rá kell mutatnunk, hogy a suboticei fogház celláinak nagy részét nem fűtik s nem is lehet fűteni, s hogy e hideg cellákban lett beteg a Varga-pör két vádlottja. S rá kell mutatnunk arra is, hogy a fogházban nem csak *elítéltek*, hanem *vádlottak* is vannak, akikről még kiderülhet ártatlanságuk is, s ezek is egyúttal szenvedik át a tél kegyetlen hidegét az elítéltekkel. A fogház nem arra való, hogy azok, akiket szabadságuktól megfosztottak, téli fagytól, hidegtől gyötrődjenek. A bíróság bizonyos meghatározott időre mondja ki a szabadságvesztést és csak szabadságvesztést mond ki, a fogháznak csak ezt a büntetést szabad végrehajtani, a fűtetlen cellájú, hideg fogház azonban a fogoly életét és egészségét veszélyezteti, ami nem lehet az igazságszolgáltatás célja.

Humanitárius szempontok s az igazságszolgáltatás érdeke követeli tehát, hogy a két haláleset tanulságait levonják, vizsgálják meg a fogházi állapotokat s rendeljék el a cellák fűtését. Csak így lehetnek nyugodtak azok, akikre a foglyok őrizetét bízta a törvény, hogy ők teljesítették és nem lépték túl kötelességüket.

Dr. Varga György vállalkozása, ha csakugyan kémkedett, a bírói megállapítás szerint is elszigetelt jelenség volt, amely a magyarság gondolatvilágától távol állt, a melylyel fajtestvéreink, az S. H. S. klubság magyarjainak ártott legtöbbször. Most azonban, hogy élete 45-ik évében ilyen tragikus körülmények közt hunyt el, itt hagyva gyámolító segítség nélkül családját, általános részvét fordul az élet terhétől keservesen sújtott családja iránt.

A gyászoló család a halálesetről a következő gyászjelentést adta ki:

Özv. Dr. Varga Györgyné szül. Kereskes Margit úgy a maga, mint gyermekei Zoltán és Margit nevében is fájdalomtól megtört szívvel jelenti, hogy a legjobb férj és apa dr. Varga György ügyvéd folyó hó 16-án reggel 4 órakor

életének 45-ik évében rövid szenvedés után elhunyt.

Drága halottunk földi maradványait folyó hó 18-án délután fél 4 órakor fogjuk Crnojevićeva (Csernovics) ul. 3. alatti lakásunkon beszenteltetni és az ugynevezett bajai temetőben levő családi sírboltban örök nyugalomra helyezni.

Az engesztelő szentmise áldozatot az

elhunyt lelkiüdvéért f. hó 19-én délelőtt fél 10 órakor fogjuk a Szent Ferenc-rendi templomban a Mindenhatónak bemutatni.

Subotica, 1923. február hó 16-án.

Sokat szenvedett teste ellen örök pihenést a tulvilágon!

Az elhunytat siratja még számos rokona, jóbarátja és ismerőse, kik mindannyian végtelen szeretettel rajongtak az elköltözöttért.

Suboticán társadalmi és nemzeti-ségi különbségeken túlmenő mozgalom indult meg az elhunyt hozzátartozóinak segítésére.

A jóvátételi bizottság ultimátumot intézett Bulgáriához

A bolgár kormány feltételei a jóvátétel fizetésére

A német jóvátétel kérdése a Ruhr-megszállás folytán az érdeklődés középpontjában áll még, amikor egy másik legyőzött állam jóvátételi kötelezettségének teljesítése ügyében is szigorú intézkedéseket tesznek a szövetséges nagyhatalmak. Bulgária jóvátételi tartozásainak ügyéről már az utóbbi napokban több jelentés érkezett, míg most egy szófiai jelentés szerint a bolgár jóvátétel ügye már egész komoly stádiumba került.

Mint Szófiából jelentik, a szövetségi bizottság csütörtökön átadta a jóvátételi bizottság jegyzékét a bolgár kormánynak. A jegyzék ultimátum jellegű és péntek estig kér választ. A szövetségi bizottság hivatalos kommunikációját is

kiadott, amelyben bejelenti, hogy a jegyzéket átnyújtotta a miniszterelnöknek.

A jóvátételi bizottság jegyzékét bolgár politikai körökben nagy izgalommal fogadják. Stambul'ski miniszterelnök azonnal ülésre hívta össze a parasztpártot, amely döntött a jóvátételi bizottság jegyzékére adandó válaszjegyzék tartalmáról.

Eszerint Bulgária hajlandó jóvátételi fizetéseinek eleget tenni, azonban azt kívánja, hogy azokat a tartozásokat, amelyekkel természetbeni szolgáltatásokért tartoznak a szövetségesek, számítsák be a fizetésekbe. Ezenkívül kéri a bolgár kormány, hogy az általa felajánlott garanciákat is fogadják el a szövetségesek.

Bizalmas rendelet a választások szabadságáról

Az állami bizottság a nemzetiségek választójoga ellen

Beogradból jelentik: A belügyminiszter a minisztertanács felhatalmazása alapján bizalmas rendeletet küldött a zagrebi, spliti, jubljani és szarajevói királyi helytartóknak és a vukovári és novisadi főispánoknak a választási agitáció hatékony rendőri ellenőrzéséről. A bizalmas rendelet 288. számot viseli.

A belügyminiszter közli a hatóságokkal, hogy a miniszteriumhoz érkezett jelentések szerint egyes személyek választási agitáció ürügye alatt a társadalmi rend, az állami egység, a királyság intézménye és a nemzetiségi béke ellen izgatnak. Az agitátorok még nyilvános népgyűléseken is ilyen elveket hirdetnek és gyűlöletet szítanak az egyes polgárok között. Az is gyakori eset, hogy egyesek a szláv népfajokat egymás ellen izgatják. Egyesek, sőt egész szervezetek rendszeresen veszélyeztetik a gyűlekezési szabadságot az ellenpárt gyűléseinek megtámadásával és szétkergetésével, különösen a nemsláv polgárokat félemlítve meg.

Éppen ezért felhívja a miniszter a helytartókat és főispánokat, hogy az alájuk rendelt rendőri hatóságok útján a legszigorúbban ellenőrizzék a választási agitációt és a törvény teljes szigorával járjanak el azokkal szemben, akik az agitáció szabadságát megsértik. A hatóságoknak kötelessége az állam tekintélyének mindenki vel szemben való megvédése, hogy minden egyes polgár lássa, hogy ebben az államban a törvény a legnagyobb hatalom.

A rendeletet Vujicsics belügyminiszter írta alá.

Beogradi politikai körökben, különösen az ellenzéki pártok között nagy nyugtalanságot keltett ez a rendelet. Attól tartanak, hogy erre a rendeletre hivatkozva a rendőrhatalóságok az ellenzéki agitációt teljesen meg fogják bénítani. Ezt a nyugtalanságot csak némileg enyhíti az a rendelkezés, amely a terrorisztikusan fellépő szervezetek üldözését is megigéri.

Az Állami Bizottság a magyarok választójoga ellen

Beogradból jelentik: A választásokot intéző Állami Bizottság pénteken délután 4 órakor kezdte meg tanácskozását a nemzetiségek választójogáról.

Este 8 órakor még nem hozta meg a bizottság határozatát, de a tanácskozás menetéből ítélve a bizottság arra az álláspontra fog helyezkedni, hogy

hivatalos névjegyzék kiigazítás során felvett választók nem élhetnek a választásokon szavazati jogukkal.

A határozatot *technikai nehézségekkel* fogják indokolni, mert állítólag a választási körzetek újabb beosztása és az új választási elnökök kinevezése, ami az új választók nagy száma miatt szükségessé válnék, olyan nagy feladat elé állítja az állami bizottságot, amelynek elvégzésére nem érez elég erőt magában e kiváló jogász testület.

A radikális párt nehézségei a jelöléseknél

Beogradból jelentik: A radikális párt főbizottsága legutóbbi ülésén Janjics főtitkár referált a moravai kerületben Petrovics Nasztasz volt képviselő és Popovics Velja minisz.

terelnökségi kabinetfőnök között kitört viszályról a listavezetői hely miatt. Végleges döntés előtt elhatározták Petrovics Nasztasz meghallgatását.

Nagyon éles vita keletkezett a travniki listavezetői hely miatt, a hol Mitrovics Dobra beogradi polgármester, bár a választók többsége Petyanac volt képviselőt kívánta, fajt accompli-t teremtett és be-terjesztette a maga listáját a törvényszékhez. Petyanac nagyon éles hangon kelt jogai védelmére. A főbizottság ívekezett őt rávenni arra, hogy álljon el a jelöléséről. Végül is eredmény nélkül zárták le a vitát, Petyanac visszautazott kerületébe és valószínűleg önálló listát fog benyújtani.

Ezeken kívül több jelölést hagytak jóvá, amelyek ellen nem emeltek kifogást.

A hivatalos radikális párt sem mindenütt egységes, s ahol egységes, sok helyen erős küzdelme lesz Protics híveivel.

Proticsot Beogradban is jelölték

Beogradból jelentik: Már napok óta beszéltek, hogy a Protics-féle radikális párt Beograd városában is önállóan lép fel a választásokon. Eleinte a híreszteléseknek nem adtak hitelt, mert nem hitték, hogy Protics éppen Pasic kerületében fog pártot bontani. De a két radikális párt között mindennap élesebbé váló ellentéték érthetővé teszik, hogy Protics Beogradban is felveszi a küzdelmet Pasiccsal.

A Protics-párt listavezetője Protics Sztóján lett. Az első kerület jelöltje Levics Avram bankár, helyettese Aranyelovics egyetemi tanár. A második kerület jelöltje Cvetkovic kereskedő, helyettese Zsivanics M. A Protics-párt fellépése erősen rontja a hivatalos radikális párt esélyeit Beogradban.

Délszerbiai választási mozgalmak

Szokopljéból jelentik: Délszerbiában már majdnem mindenütt elkészültek a jelölt listákkal a pártok. A köztársasági párt 5 délszerbiai kerületben állít fel listát. A radikális párt eddig Bitoliban, Prijepoljen és Szokopljen, a demokraták pedig Ochridban, Koszovón és Raskozvecsánban nyújtották már be listáikat.

Szlovéniai jelölések

Ljubljánából jelentik: Az ujonan alakult haladó párt, amely a zagrebi konferencia alapján áll, tartományi konferenciát tartott. Az ülésen több mint száz delegátus jelent meg. Hosszabb vita után Ravnikart tették meg listavezetőnek. Határozatot hoztak, amely szerint a párt megválasztandó képviselői szabadon csatlakozhatnak bármely parlamenti csoporthoz. Ennek a határozatnak azonban nagyon elméleti értéke van, mert alkalmasint egy jelöltüket sem fogják tudni behozni a parlamentbe.

A demokratapárt egyidejűleg tartott ülésén ljubljani jelöltnek Reizner József volt képviselőt kiáltották ki.

Boszniai pártküzdelmek

Szarajevóban magában eddig 11 párt adott be listát: a radikális párt, a két muzulmán párt, a földműves párt, a Divljan-csoport, a demokraták, szocialisták, egyesült horvát párt, független munkáspárt, a horvát parasztpárt és a Radics-párt. Valószínűleg a Protics-párt és a klerikálisok is külön listával mennek a választási harcba.

A Maglajics-csoport listavezetője a szarajevói kerületben Karamemedovics dr. volt egészségügyi miniszter lett.

A klerikálisok és a független munkáspárt néven napilapot indítottak, amely első számában élesen támad-

a horvát parasztpártot és Radicsot.

A kommunisták Montenegróban ezuttal is részt akarnak venni a választásokon, bizva abban, hogy itt a mult választáson négy mandátumot szereztek. Mint Cettinjéből jelentik, Tomasevics Jován volt képviselő a parasztság és munkásság pártja név alatt veszi fel a küzdelmet. Tomasevics attól tart, hogy listáját a bíróság vissza fogja utasítani, ezért több ajánlást is készített, amelyeket a visszautasítás sorrendjében addig fog benyújtani, míg a bíróságnak elfogy a türelme és elfogad egy listát. Politikai körökben nagy érdeklődéssel várják a cettinjei törvényszék döntését.

A magyar ellenzék új csoportosulása

Andrássy le akar mondani mandátumáról

Budapestről jelentik: A Rassay-párt kettészakadása által előállt helyzet foglalkoztatja még mindig a legélénkebben a magyar politikai köröket. Az új októbrista pártalakulással ugyiszólván az egész parlamenti ellenzék átcsoportosulása várható és erre nézve már megindultak a különböző kombinációk.

A „8 Órai Újság” közlése szerint befejezett tény, hogy Andrássy Gyula gróf kilép a keresztény ellenzék pártjából és levonva parlamenti izoláltságának konzekvenciáit, lemond mandátumáról. Szilágyi Lajos szerint az ellenzék átcsoportosulásából azt lehet következtetni, hogy a magyar ellenzék három csoportra oszlik: egy szélső konzervatív, egy tiszta liberális és egy erősen radikális csoportra.

Az ellenzéki oldalról cáfolják ezeket a feltevéseket és hangsúlyozzák, hogy az új ellenzéki párt alakulásból és a baloldal átcsoportosulásából nem lehet arra következtetni, hogy az ellenzékben nincs meg a szükséges összhang.

Pénz kell a kulturára

A február 23-iki közgyűlés tárgysorozata

A suboticei városi tanács a közgyűlést február 23-ra hívta egybe. Két hónap után először ül ez alkalommal össze a kiszélesített városi tanács és már elkészült a napirend is, amellyel foglalkozik. A februári közgyűlés tárgysorozatán egyelőre 65 pont szerepel, amelyek között dominálnak a kulturális ügyek.

A közgyűlés elé kerül elsősorban a színház további fenntartásának az ügye. Most terjeszti a városi tanács utólagos jóváhagyás céljából közgyűlés elé a már októberben a színház részére megszavazott havi 2000 dináros városi segélyt, amely márciusig érvényes. Ezenkívül javasolni fogja a tanács, hogy a színháznak szavazzon meg a közgyűlés évi 50.000 dinár segélyt, amellyel még a hátralévő hónapokra egész júniusig fentartanak a szezon.

Hír szerint emél a pontnál felszólalás készül a közgyűlésen a működő eladók betiltása ellen, úgy, hogy a városi tanács valószínűleg kénytelen lesz számot adni a közgyűlésnek sérelmes határozata indító okairól.

Ugyancsak a februári közgyűlés fogja tárgyalni a városi könyvtár rendezésének az ügyét, Milkó Izidor dr. beadványa alapján. Együttal dönt a kiszélesített tanács a városi

könyvtár legújabb tervbevevett elhelyezése ügyében is és ezzel kapcsolatban tárgyalásra kerül a városi múzeum ideiglenes beraktározásának javaslata is.

A város hivatalos közlönyének megindításán kívül — amelyre vonatkozó javaslatot más helyen ismertetjük — még csak kisebb ügyek szerepelnek a február 23-iki közgyűlés tárgysorozatán, így többek között a Sokol egyesületnek nyújtandó

Diplomáciai uton intézik el a szmirnai konfliktust

Enyhül a keleti válság

Párisból jelentik: A nagyhatalmak megegyeztek, hogy a konstantinápolyi főbíztosoknak a legliberálisabb utasításokat adják, amivel a szövetséges hadihajóknak Szmirnában való maradását diplomáciai uton rendezhetnék.

A párisi lapok szerint a szövetségesek és törökök között jelentős enyhülés tapasztalható. Abból, hogy a kormányzó nem küldött jegyzé-

dó segélyt, valamint a rendőrök és városi hivatalosok csizmaátalányának felemelése, továbbá több rendőr megjutalmazására vonatkozó indítvány, végül több nyugdíjas és szabadságolás ügye.

Az 1923. évre szóló városi költségvetés javaslata még nem kerül a februdri közgyűlés elé, mert a városi tanács az utakat is ki akarja javíttatni, s ezek költségeit is felveszi a költségvetésbe.

ket, azt következtetik, hogy a törökök elfogadják a status quo tentatását, amivel az incident elsimitottnak tekintik. A Petit Parisien szerint a szövetségesek válasza a hadihajók mozgásában nem tűr korlátozást és rámutat arra, hogy az aknák lefektetése fenyegeti a hajózást. A jegyzék elismeri Törökország teljes szabadságot a békekötés után a hajók beengedését illetően.

Választási mozgalmak Bácskában

Szaporodnak a jelöltek, fogynak a választók

Bácskában külsőségekben nem igen látszik még, hogy választásra készülődnek, de ha két-három ember összekerül, akkor szinte bizonyosan a választásokra terelődik a szó. A választási harc iránt a passzivitásra kényszerített magyarok is teljes mértékben érdeklődnek s a jelöltek, — minden párt jelöltjei, — buzgólkodnak is, hogy a magyarokat kimozdítsák a passzivitásból s a maguk listája számára minél több magyar szavazatot szerezzenek meg. Amíg a jelölti kar ebben az irányban fejt ki buzgalmat, addig a hatóságok a régi módszer szerint bíznak a magyarokkal s nehogy ezek a választáson azzal fizessenek, hogy az ellenzékre szavazzanak, egyre több magyarra nézve teszik lehetetlenné, hogy szavazzon. Ez az eljárás természetesen csak az összetartást fokozza s biztosítja, hogy a passzivitást kimondó határozatot senki se fogja megszegni.

A bácskai választási küzdelem újabb hírei a következők:

Kik szavazhatnak Zomborban?

A zombori törvényszék, mint megirtuk, jóváhagyta a választói névjegyzékeket. Arra vonatkozóan, hogy a január 6-ika után felvett választók szavazhatnak-e, meglehetősen dodonai határozatot hozott a törvényszék, amely nem sokkal járul hozzá a választói névjegyzékek és a szavazati jog körüli khaosz eloszlatásához.

A törvényszék ugyanis megállapította, hogy a névjegyzékek a választói törvény 2-ik §-ának megfelelően készültek s a 3-ik §. értelmében hitelesítette azokat, de minden választónál feltjezte, hogy január 6-ika előtt, vagy 6-ika után vették-e fel a névjegyzékbe. Arra nézve, hogy március 18-ikán kik szavazhatnak, — mondja a zombori törvényszék, — a választási elnökök döntenek, akiknek ténykedését a parlament igazoló-bizottsága van hivatva felülvizsgálni.

Kétségtelen, hogy a zombori törvényszék határozata inkább megfelel a törvény szellemének, mint a suboticei, vagy a novisadi határozat.

Zomborban még nincs radikális jelölt

Dr. Nikolics György, akiről a Bácsmegeyi Napló tévesen azt írta, hogy Zombor város részére a radikális párt jelöltje, a demokratapárt listáján szerepel, Annál jellemzőbb, hogy a demokrata jelölt magyar nyelvű választási plakátjait letépték

a nacionalista ifjak, akik pedig együtt küzdenek a demokratákkal. Ugy látszik csak a demokratapárt idősebb tagjainak fontosak a magyar voksok, a nacionalista ifjuság nem reflektál azokra.

A radikális pártnak Zombor város részére eddig még nincs jelöltje Dr. Raczics orvos, akinek a jelöltséget felajánlották, s aki népszerű ember is a városban, visszalépett s a párt most kutat olyan alkalmas jelölt után, aki dr. Nikolics és Novákovics Izidor népszerűségével szemben felvegye a küzdelmet.

Marinkovics Pál nyilatkozata

Marinkovics Pál volt demokrata képviselőről az egyik lap azt írta, hogy Beogradban a demokratapárt főbizottságának ülésén, tiltakozott a magyar és német választóknak a választói névjegyzékbe való fölvétele ellen.

Erre vonatkozólag Marinkovics annak közlésére kér fel bennünket, hogy ő mint tény említette, hogy számos nemzetiségi választót vettek föl hivatalból a választói névjegyzékbe, de ezt nem az a célzattal tette, mintha ezáltal a magyar és német választók jogosulatlan előnyhöz jutnának, s semmi esetre sem akarta ezeknek választói jogosultságát, amelyet elismer, kétségbe vonni.

A sentai demokratapárt jelölése

Sentáról jelentik: A sentai demokratapárt pénteken délelőtt értekezletet tartott, amelyen megejtették a jelöléseket.

Az értekezleten résztvett Matics Ivó dr. és Jurisics ezredes.

Senta város és Kanizsa város részére jelölték Pecarszki Brankó dr. volt tiszt főügyészt.

Helyettesül jelölték Szlávnics Miodrágot.

Politikai körökben nagy feltűnést kelt, hogy elejtették Jurisics Pavle sentai jelölését, akit pedig az Orjúnával kötött megállapodás alapján vettek fel a listára.

Davidovics és Ribar Suboticára jönnek

A demokratapárt Davidovics-irakciója, melynek a suboticei kerületben Setyerov Szlávkó a listavezetője, élénk agitációba kezdett az egész kerületben. A párt vezetési közül többben a napokban Suboticára jönnek, köztük, mint értesülünk, Davidovics Ljuba és Ribar Iván is, a kik a párt nagygyűlésén beszédet fognak mondani.

Nyilatkozik a kiutasított képviselő-jelölt

Popovics L. Milán a bíróságtól kér megtorlást

A Bácsmegeyi Napló tegnapi számában megirtuk, hogy Popovics L. Milán volt sentai főszolgabíró, demokrata képviselő-jelöltet kiutasították Horgosról, azzal a szóbeli indoklással, hogy Magyarország részére kémszolgálatot teljesít.

A cikkkel kapcsolatban Popovics L. Milán a következő kiegészítő megjegyzés közlésére két fel bennünket:

— A választási kampány jelenlegi helyzetében balkánmódszereket is felülmúló eszközökkel tényleg megkísérelték egyes képviselőjelöltek unszolására alantas rendőröközögek, hogy a konkurens képviselőjelöltet, ket mindenáron lehetetlenné tegyék. A horgosi rendőröközögek tultuzgó eljárása valóban igaz és megfelel a valóságnak, hogy minden írásbeli végzés, vagy indoklás nélkül egyszerűen kiutasítottak Horgosról, ahol állandóan tartózkodom és állandó foglalkozásom van, mint az Országos Hitelbank horgosi fiókja igazgatójának. Jól ismerem a kiutasítás rejtett indokait és hogy az alaptalan rágalmozók ki ne bujhasanak a felelősség alól, ellenük a törvényes eljárást megindítottam, a mely a progresszív közvélemény előtt feltárja majd a mai elvadult, minden emberi méltóságot és tiszteséget lálbal tíró rendszer eszközeit és politikai moralitását.

A rendőri injuriának eme eklatáns példáját az összes akták és feljelentések napvilágra hozatalával ki fogjuk deríteni, hogy föltárjuk: a mai kormány milyen eszközökkel védi azt a rendszert, amelynek leküzdése, minden progresszív és tisztelességesen gondolkodó, igazán demokratikus érző állampolgárnak életcélja és legelső kötelessége.

Horgos, 1923. február 16.

Popovics L. Milán.

Milliók váltóhamisítás egy sarajevói bank kárára

Szarajevóból jelentik: Nagyaranyu váltóhamisítás tartja izgalomban a sarajevói kereskedelmi köröket.

Krsztics Szreten tekintélyes kereskedő néhány hónappal ezelőtt folyó számla hitelt vett fel a beogradi Zemljoradnicska Banka sarajevói fiókjánál. Fedezetül egy 150.000 dinárról szóló garancia-levelet helyezett el, amelyet Mlinarevics közismert sarajevói milliomos irt alá. Krsztics a hitelt néhány hónap alatt teljesen kimerítette, mire a bank hasonló összegű váltót kért tőle.

Kosztics erre rögtön hozott is egy 150.000 dinárra kiállított váltót Mlinarevics aláírásával. Minthogy azonban a váltón vakarás nyomai látszottak, a bank visszautasította azt és másikat kért. Krsztics hamarosan újabb váltót hozott, de valami szabálytalanság miatt ezt sem fogadták el. Harmadik váltóját végre elfogadta a bank és erről az aláíró is értesítette.

Mlinarevics, mikor a bank levelét megkapta, azonnal a bankba sietett, ahol megállapította, hogy a váltó hamisítvány. Mlinarevics valóban aláírt egy váltót Krsztics részére, de csak 50.000 dinárról, mint később kiderült, az először prezentált váltót, amelyen vakarás látszott. A másik kettő teljesen hamis volt.

Erre a garancia-levelet is megnézték és megállapított nyert, hogy Krsztics azt is „kijavította”.

A bank följelentésére a rendőrség azonnal nyomozást indított és megállapította, hogy a hamisításokat Krsztics megbízásából Krsztovics Lázár kereskedő követte el. Krsztovics ezenkívül saját számlája javára is elkövetett egy 150.000 dináros váltóhamisítást, a változatosság kedvéért ezuttal egy Babunovics nevű gazdag polgár nevére.

A megszállók hazaárulásra kényszerítik az éhező németeket

Rajna-légiót toboroznak a franciák

Amikor a német nép, — lefegyverezve és tehetetlenül türi leggyazdagabb területeinek megszállását, a francia szenátusban Bourget tábornok, a katonai reformjavaslat előadója újból a német militarizmus rémét idézi. A tábornok azt fejtegeti, hogy Németország különböző hamis nevek alatt újból reorganizálni akarja régi, hatalmas hadseregét, hogy a reváns-háborút mielőbb megindíthassa. Ezen a címen kéri: *a francia hadsereg létszámának és a szolgálati időnek a felemelését.*

A francia hadsereg létszáma az új törvény folytán újabb százötvenezer fővel emelkednék. Ennek ellenére Ludwigshafenben a megszálló csapatok toborzó irodákat állítottak fel, amelyek önkénteseket vesznek fel a »Rajna-légióba«. Ennek a légiónak az a célja, hogy elősegítse Franciaországnak a megszállott területek annexiójára irányuló törekvéseit. Az új hadseregbe eddig sok elszáradt lotharingiai és saarvidéki francia jelentkezett.

Poincaré, úgy látszik minden módon megkísérli a Rajna-területek annexióját és a megszálló hatóságok már egyáltalán nem titkolják, hogy a megszállott részeket végleg Franciaországhoz akarják csatolni. A semleges rajnai ütköző állam helyett — amit a béketárgyalásokon oly sokáig szívósan követelt Poincaré, — nyíltan francia államot akarnak alkotni, »Francia rajnai köztársaság« néven. A megszállott területek inszégesei, a szegényebb, éhező lakosság között a megszálló csapatok tudvalevőleg ingyen szemet és élelmiszereket osztanak ki. Az adományok fejében azonban

mindenkinek elismervényét kell aláírni arról, hogy a »Francia rajnai köztársaság«-tól kapták az adományukat.

A legtöbb helyen az inséges lakosság erre a követelésre éhség-sztrájkokkal telett: inkább lemondott az adományokról, de az elismervényét nem írta alá.

Mint hogy a német kereskedők nem akarják a megszálló csapatokat kiszolgálni, Fournier tábornok parancsot adott ki, amely szerint a francia katonáknak jogukban áll önmagukat kiszolgálni mindenütt, ahol a kereskedők ezt megtagadják. Ellenállás esetén a katonák erőszakot alkalmazhatnak. Több helyen a francia katonák revolverrel szerzik meg a szükséges árukat.

Essenben a franciák szállásul szolgáló Kaiserhof szálló villanyvilágításának kikapcsolása miatt a város polgármester-helyettesét, valamint a rajna-westfáliai villamosművek igazgatóját letartóztatták.

Schäffer esseni polgármester letartóztatása miatt a város alkalmazottai és munkásai félnapos tüntető sztrájkot rendeztek, amihez a kereskedők is csatlakoztak.

A francia katonaság megszállotta a birodalmi bank esseni fiókját, délután pedig demonstráció képpen páncélos autót vonultattak fel a város utcáin.

Berlinből jelentik: A Ruhr-vidékről kiülő kárvalottak javára az állami színházakban Tell Vilmost játsszák, magasan felemelt helyárakkal. A felülfizetések már eddig is háromszáz millió márkánál nagyobb összeget jövedelmeztek.

Rablógyilkos csendőrök

A suboticei határon kifosztottak és agyonlőttek egy kereskedőt
Főtárgyalás a suboticei törvényszéken

Klein Jakab kelebiai korcsmájában 1920. év január 15-én, este hét órakor, egy lovas legény irásos üzenetet hozott a 102-es számú vasúti őrház őrétől. Az üzenet azt tartalmazta, hogy Klein fiát, Antalt, a tompai határnál őrszolgálatot teljesítő csendőrök letartóztatták. A riászító üzenet után Klein azonnal egy csendőrtiszthez ment és jelentette neki az esetet. A tiszttel kétkedve fogadta a hírt, mert Klein Antal ismerte és tudta, hogy mindig rendes utlevéllel utazik, így tehát a határnál nem történhet semmi baja. A vonat akkor még nem jártak be Suboticára, hanem csak Kisszállás állomásig közlekedtek és az utasok onnan kocsin vagy gyalog jöttek be Suboticára. Klein Antal is gyalog jött a kritikus napon és nagyobb pénzösszeg — 360.000 korona magyar pénz — volt nála.

A fiáért aggódó Klein Jakab kérésére a csendőrtiszttel két lovaskatonát küldött ki a tompai határnál levő 102-es számú őrházhoz, megtudni, hogy mi történt és azzal a parancsával, hogy ha Klein Antal csakugyan ott van, szabadítsák ki.

A két lovaskatona azzal a jelentéssel tért vissza, hogy az őrházban nincs senki letartóztatva és az őrszolgálatot teljesítő két csendőr, névszerint Nikolics Milojko és Stojkovic Györgye azt jelentették, hogy ők nem tartóztattak le senkit.

Két nappal ezután a kelebiai csendőrőrmester egy ismerősénél egy ezüst cigarettatárcát látott, amelyben Klein Antal tulajdonát ismerte föl. Elkérte a tárcát és elvitte megmutatni Klein Jakabnak. Ez nyomban fia tulajdonára ismert a

tárcában, amelynek fedelén nevének kezdőbetűi voltak vésvé. Az őrmester kérdésére ismerőse kijelentette, hogy a cigarettatárcát az egyik tompai csendőrtől, Nikolics Milojkótól vette. Erre vállalni kezdték a két csendőrt, hogy hogyan került a birtokukba a Klein cigarettatárcája. A csendőrök kitérő válaszokat adtak, mire a hadbírószág rendelkezéseire letartóztatták őket és bezárították a sombori katonai fogházba. A hadbírószág előtt a két csendőr konokul tagadta, hogy bármi részük volna Klein Antal eltűnésében.

Klein Antal titokzatos eltűnése után hat hét telt el, amidőn 1920. február 26-án egy pásztorfiu jelent meg Klein Jakabnál és elmondotta, hogy a Sdráló-erdő nagy kutjának felszínén egy férfi hullája tekszik.

Rögtön kimentek a megjelölt helyre és Klein Jakab a hullában felismerte eltűnt fiát. A boncolásnál megállapították, hogy Klein Antal két puskalövés ölte meg és holtan dobták a kutba.

Most ujult erővel indult meg a nyomozás a két csendőr ellen, akik azonban ekkor is konokul tagadták.

A hullát még a hullaházban volt, a midőn az egyik csendőrt, — Stojkovic Györgyöt — behozták Somborból és a hullaházba vitték, ahol megmutatták neki a meggyilkolt hulláját és azzal hosszabb ideig egyedül hagyták.

A halottal történt szembesítés megtörtént a csendőrt és vallani kezdett.

Elmondotta, hogy a kérdéses időben Klein Antal Budapestről érkezett. Amikor Tompára érkezett, —

bár utlevele rendben volt, — bevittek a 102-es őrházba, elvették a nála levő 360.000 magyar koronát, cigarettatárcáját, óráját. Aztán megközték kezeit és elvezették a Sdráló-erdőbe, a nagy kut mellé, amelynek vizállása oly magas, hogy a földdel egyenlő magasságban van.

Itt arccal a kut felé állították és Nikolics Milojko csendőr közvetlen közelből kétszer rdlött. Klein nyomban meghalt. Hulláját a csendőrök a kutba dobták.

A beismerő vallomás után a bűnügyi iratait áttették a suboticei törvényszékhez, ahol a két volt csendőr 1921. év november óta vizsgálati fogságban van.

Ebben a bűnügyben tartott főtárgyalást a suboticei törvényszék büntető tanácsa Pavlovics István törvényszéki elnök elnöklétével, a tanács tagjai voltak Lékó Mihály és Gyorgyevics Jován törvényszéki bírák.

A közzéadott Vaszilievics Ljuba dr. államügyész képviselte, védők Di-

mitrievics Dragumir és dr. Keller Benő dr. ügyvédek voltak.

A két vádlott: Nikolics Milojko és Stojkovic Györgye darócruhában álltak a bíróság előtt.

Egymásra hárítják a szörnyű vádat. Egyik sem ismeri most be a gyilkosságot, mindegyik a másikat vádolja, hogy ő gyilkolta meg a szerencsétlen Klein Antalt. Nikolics Milojko olyan támadóan viselkedett a szembesítésnél, hogy a két fogházör közvetlen a vádlottak közelébe huzódott, készen az azonnali közbelépésre.

A vádlottak kihallgatása után a tanukat hallgatta ki a bíróság, köztük a meggyilkolt Klein Antal atyját, Klein Jakabot, aki a fent ismertett módon adja elő fia eltűnésének körülményeit.

A bíróság délben 12 órakor megszakította a tárgyalást és — egy meg nem jelent tanu, valamint az orvosszakértők kihallgatása végett — február 20-ra, keddre halasztotta azt el.

Meghalt a halálraitelt sentai rablógyilkos

Novák Péter pénteken este meghalt a suboticei fogházban

A suboticei törvényszék fogházának újabb halottja van: pénteken este félhétkor a fogház kórházában meghalt Novák Péter, a sentai rablógyilkos. A halál okául tüdővést állapítottak meg.

A 29 éves Novák Péter a múlt év júniusában került a fogházba, miután kétségtelenül megállapították, hogy ő gyilkolta meg május 30-ikára virradó éjjel Sentán apját, Novák Pétert, anyját, továbbá az ötéves Tóth Jánost, önmagát pedig szándékosan megsebesítette, hogy ezáltal rablótámadás látszatát keltse. November 2-ikán, négy napos helyszíni tárgyalás után halálra ítélte a megrogzított szülőgyilkost a suboticei

törvényszék. Novák Péter, aki a tárgyalás alatt konok cinizmussal viselkedett, — az ítélet után teljesen megtört, tüdőbaja mindjobban erőt vett rajta és magabaszálva várta fogságában sorsa beteljesülését. Karácsony előtt már állandóan ágyban feküdt és december végén a fogház kórházába került a ápolás végett. Néhány nappal ezelőtt a kór már teljesen elhatalmasodott rajta és pénteken este fél hétkor meghalt. Dr. Perazics törvényszéki orvos megállapította, hogy a halált tüdővész okozta.

Novák holttestét szombaton délután 3 órakor temetik a törvényszéki fogház épületéből.

HIREK

— A határmegállapító bizottság japán tagja a királynál. Beogradból jelentik: A király pénteken délután hat órakor fogadta bucsukihallgatáson Jaszui japán őrnagyot, aki 1920 óta tartózkodott Jugoszláviában és tagja volt a bolgár-jugoszláv határkiigazító bizottságnak és mint ilyen nagy szolgálatokat tett az országnak, sőt szerbül is megtanult.

— A jugoszláv követ visszaérkezett Szófiába. Szófiából jelentik, hogy Rakics Milan szófiái jugoszláv követ, aki a lausannei konferencián a jugoszláv delegáció vezetője volt, visszaérkezett Szófiába és Boris királynál kihallgatáson jelent meg.

— Amerikában rendel postabélyegeket a kormány. Beogradból jelentik: A postaügyi miniszterium elhatározta, hogy az új postabélyegeket ugyanannál az amerikai cégnél fogja megrendelni, amely legutóbb is a bélyegeket szállította. A bélyegek egy része a királyné arcképét, más része pedig különböző történelmi jelenetek képét fogja viselni.

— Vas Gereben százéves születésnapja. Szekszárdról jelentik, hogy ott már élénk előkészületek folynak az április 7-én Vas Gereben születésének századik évfordulójának megünneplésére. Vas Gereben családi néven Radkovic József, a Szekszárd melletti Fürgeden született.

— Tömörül a becskeréki munkásság. Becskerekéről jelentik: A becskeréki munkásság szaktanácsot alakított, amely egységes vezetést alá vonja a szakszervezeteket. A szaktanács elnöke: Petrovics István vasmunkás, titkára pedig Haurer László kéményseprő lett.

— Református istentisztelet Sentán. Február 18-án, vasárnap reggel 9 órakor a szokott helyen református istentiszteletet tartanak Sentán.

— Új napilap Dalmáciában. Splitből jelentik: Csütörtökön Jugoszlavenczki Narod címmel új napilap indult meg Splitben, amely független informatív lapnak nevezi magát.

— Károlyi Mihály nem jön a Vajdaságba. A beogradi lapok közlése alapján egyes vajdasági lapok azt írták, hogy Károlyi Mihály a közeljövőben meglátogatja a vajdasági városokat s az ott lakó magyarságot a választásokon való részvételre fogja rábeszélni. Mint megbízható helyről értesülünk, a hír minden alapot nélkülöz. Károlyi Mihálynak nincs szándékában az, hogy ilyen propaganda végett a Vajdaságba jöjjön.

— A Déli vasut római konferenciája. Beogradi jelentés szerint a Déli Vasut római konferenciájára elutazott már a jugoszláv delegáció, amelynek tagjai Avramovics, a közlekedésügyi miniszter helyettese, Ribarsz Ottokar meghatalmazott miniszter, Markovics Bogdán az állami jelzőlogbank igazgatója és két szakértő.

— A Cirkusz. Pdli Tamásnak a novisadi Vajdaság szerkesztőjének satirikus hetilapja 19-én, hétfőn jelenik meg gazdag és változatos tartalommal.

— Cveta Cindro és Nasta hangversenye. A suboticei közönség előtt már ismert Cveta Cindro, a kiváló opera és dalénekesnő és Nasta román tenorista hétfőn este közös hangversenyt adnak a suboticei színházban. A hangverseny programja gazdag és változatos. A közönség érdeklődése máris igen nagy, amit a várható rendkívüli műélvezet teljesen indokoltta is tesz.

— **Affér a bolgár vezérkari főnök és a csendőrség főparancsnoka között.** Szófiából jelentik: Topolcsikov ezredes vezérkari főnök és Vrbanov ezredes a bolgár csendőrség főparancsnoka közötti éles ellentétet merültek fel. A két törzstiszt heves összeszólközése után a csendőrség parancsnoka provokálta Topolcsikovot, aki azonban megtagadta az elégtételadást és azt üzent Vrbanovnak, hogy ahol éri, ott fogja tetleg inzultálni a sértésekért. Az afférbe végül Stambulinszki miniszterelnök mint a hadügyminiszter helyettese avatkozott be és Vrbanovot tábornokká való kinevezéssel nyugdíjazta, Topolcsikovot pedig külföldi szolgálatra osztotta be.

— **Általános sztrájk készül Budapesten?** Budapesti jelentés szerint a vasiparban kitört sztrájk tovább tart és attól tartanak, hogy a sztrájk általános sztrájkká fog kifejlődni. Eddig tizenhét budapesti gyárban szünetel a munka, valószínű azonban, hogy a többi gyárakban addig dolgoznak csak, amíg a feldolgozás alatt lévő anyag elkészül.

— **A Francia Klub közgyűlése.** A subotici Francia Klub február hó 22-én, csütörtökön délután 5 órakor a Klub helyiségeiben (a főgimnázium épületében) évi közgyűlést tart és az elnökség ezúton kéri a tagokat, hogy a közgyűlésen teljes számmal megjelenjen szíveskedjenek. A közgyűlés napirendjén szerepel az elnökválasztás.

— **Holttest a Bégában.** Beeskerekéről jelentik: Torák község határában a Béga partján hullát találtak, amely már omlásnak indult. A zsebében 1000 leiről nyugtát találtak. Valószínű, hogy Romániából került át.

— **Meghalt az utcán.** Beeskerekéről jelentik: Müller Dominik 52 éves eleméri napszámos péntek délelőtt az utcán összeesett és meghalt. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy gutaütés érte.

— **Elfogták a Katalinfalva-i gyilkost.** Beeskerekéről jelentik, hogy a Katalinfalva határában levő Rém-tanyán történt gyilkosság tettesét az olvai csendőrség elfogta. A gyilkos, Bodor József tuzlai lakos, kihallgatásakor elmondotta, hogy a meggyilkolt régi haragosa volt, aki az istállóban megtámadta. A gyilkosságot önévételemből követte el.

— **Betörés.** Novisadról jelentik: Pénteken hajnalban Beklo Ferenc villanyszerelő Alkotmány-utca 29. szám alatti műhelyébe betörték és azt majdnem teljesen kifosztották. A kár meghaladta a tízezer dinárt. A nyomozás megindult.

— **A magyar devizaközpont átszervezése.** Budapestről jelentik: Walkó Lajos kereskedelemügyi miniszter a magyar devizaközpont átszervezésével kapcsolatban újságírók előtt kifejtette, hogy a kereskedők lejárt tartozásaiak kiegyenlítésére is kapnak devizaengedélyt. A földművelésügyi miniszter pedig a spekuláció megakadályozására ezután csak egy hónapra ad kivételi engedélyt.

— **Meghívó.** A subotici kereskedők és gyárosok egyesülete (Lloyd) tagjai részére február hó 17-én, szombaton este 9 órai kezdettel a saját helyiségében és a Nemzeti kávéház termeiben székháza javára »Elit táncestélyt« (Japánbált) rendez, melyre tiszteit tagjait és hozzátartozóikat ezúton is meghívja a rendezőség.

— **Budapest angol kölcsonne.** Budapestről jelentik: Budapest város kiküldöttjei most fejezték be a kölcsöntárgyalásokat az angol pénzügyi körökkel. Az angolok a magyar adósságnak frank-alapon való rendezésébe nem egyeztek bele, mivel pedig a font-alap Budapestre nézve lett volna hátrányos, ezért magyar koronában történt a megállapodás.

— **Ejegyzés.** Spitzer Ferenc fa-kereskedő, Vel. Kikinda, eljegyezte Singer Boriskát Bajáról.

Horváth Aranka, Bács-Petrovo-szelo és Martinovics Sándor, Bácsko-Gradiste, eljegyesek.

— **A Typographia S. C. közgyűlése.** A Typographia S. C. előkészítő bizottsága felkéri a tagokat, hogy vasárnap délelőtt a Lloyd helyiségében tartandó alakuló közgyűlésén teljes számban jelenjenek meg.

Dr. Vécsei Jenő orvosi rendelője némi betegek részére rendel délelőtt 7-9. óra, délután 2-től fél 4-ig és 5-7-ig. Lakás: Cyrill-metoda-tér 5. I. emelet, Volnich Piroška-féle ház.

(*) **Roth Olga kozmetikai intézetében** Kr. Alexandrova-utca 21. szám alatt, az Angol-Magyar Bank palotájában, félemeleten, modern szépségápolás, arcbróntasztás, alkalmatlan hajszálak, pattanások, szemölcsök, szeplők, májfoltok végleges eltávolítása. Kaphatók saját készítményű, kiváló hatású kenőcsök, pudrok, gyógyszappanok, arcfehéritő és szeplőkencőcsök stb. 2804

Dr. Andrejevics Andra fogászati specialista fogorvos és technikai műtermét egyévi berlini és bécsi tanulmány után megnyitotta és minden fogászati munkát a legmodernebb kivitelben teljesít. Fogászati laboratóriumában a technikai munkákat fogorvosok részére is Alesch orv. a bécsi fogászati egyetemi klinika volt főnöke végzi. Rendel. d. e. 9-12 és d. u. 2-5-ig Kralja Petra Park 7. számú házban az emeleten (volt Reichl-palota). Telefon 4-32.

Dr. Mezey István orvosi rendelőjét megnyitotta. Belgyógyászati rendelő. Férfi és női nemű betegségek modern gyógykezelése. Rendel. d. e. 8-11. és d. u. 3-5-ig. Subotica, Cara Dušana-ut. 6. (Vass Adámmal szemben.) Telefon: 695.

TŐZSDE

Novisadi terménytőzsde, február 16. Változatlan irányzat, élénk forgalom. Eladásra került 124 vagon áru. Bácskai buza 442.50 450 dinár, bánáti buza, Senta partás 450 dinár, tengeri prompt 225 dinár, szárított tengeri, szerémségi állomáson 310 dinár, Liszt 0.ás 690 dinár, 0g ad Bácska 655 dinár, 0g, szerémségi állomáson 650 dinár, 7-es kenyérliszt 450 dinár, fehér bab 390 dinár, zab 287.50 dinár, árpa 312.50 dinár.

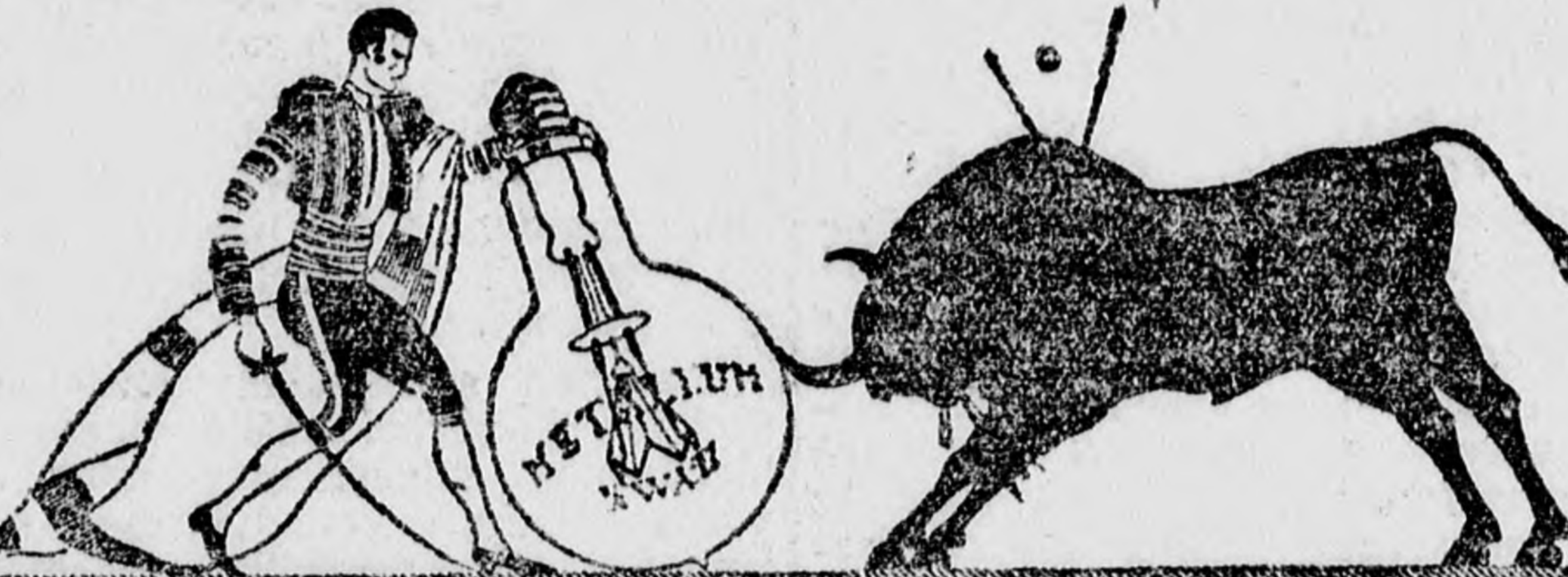
Beograd, február 16. Zárlat: Páris 6.25-6.25, London 482-484, Milánó 802.—, Genf 19.40, Newyork 104.—, Berlin 0.50-0.51, Prága 3.10-3.12, Bécs 0.1475-0.1490, Bukarest 49.—, Szófia 58.—, Budapest 4.10.

Zürich, február 16. Zárlat: Berlin 0.03 (0.0265), Holland 210.75 (210.—), Newyork 533.25 (533.50), London 24.97 (24.97), Páris 32.25 (31.95), Milánó 25.55 (25.40), Prága 15.75 (15.75), Budapest 0.20 (0.20), Beograd 5.175 (5.30), Bukarest 2.47 (2.47), Varsó 0.0130 (0.00130), Bécs 0.00745 000.75.

Budapest, február 16. A devizaközpont jegyzései: Amsterdam 10.45, Berlin 15.—, Bukarest 12.50, London 124.75, Milánó 127.75, Newyork 26.70, Páris 161.25, Prága 79.—, Bécs 375.—, Napoleon 10.000, Dinár 25-28.

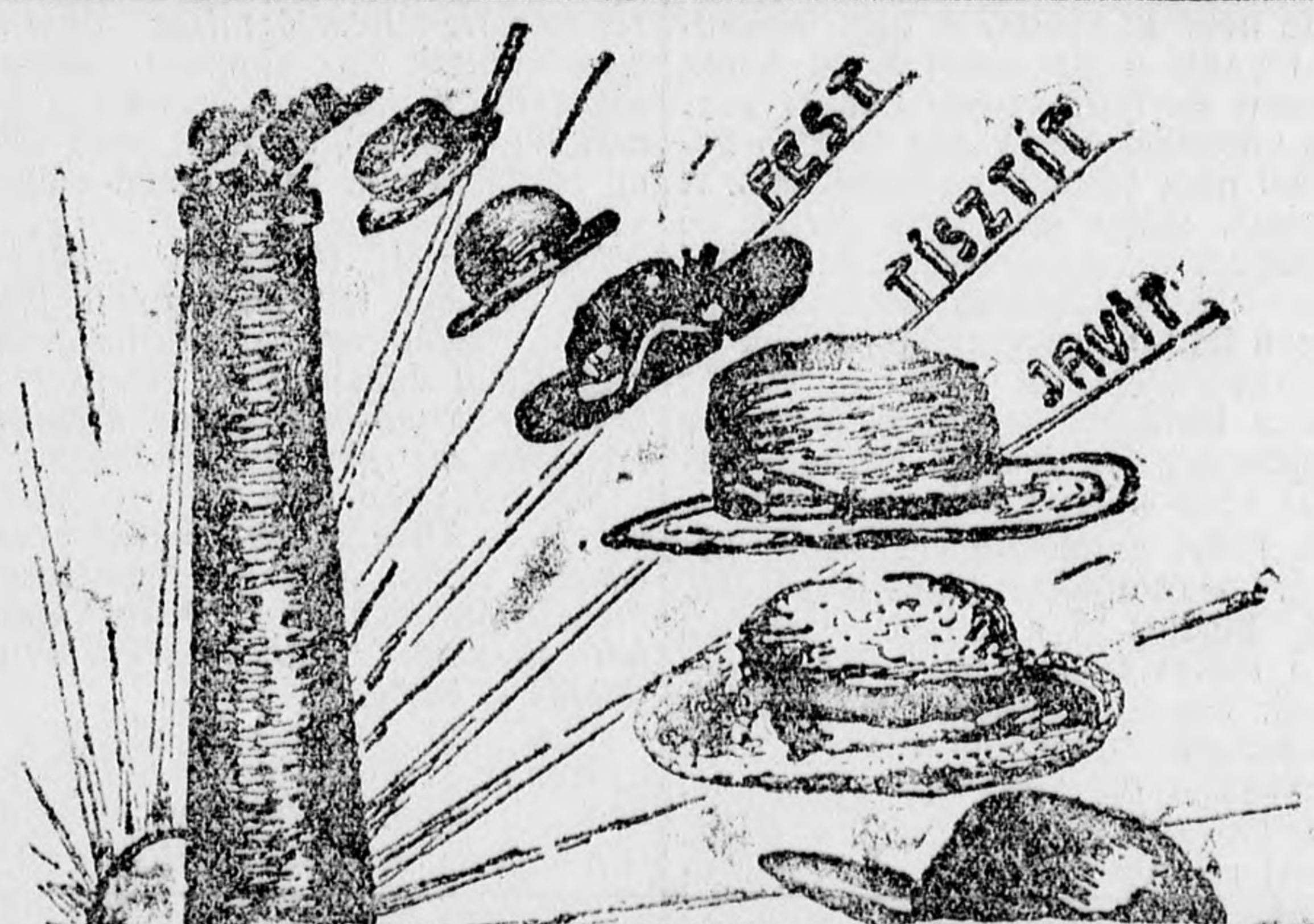
Vapnara Generalski Stol
Zagreb
I. Pošt. pretinac br. 36.
Táviratcim: „VAPNARA“ Zagreb
Ajánl 379
ELSŐRENDŰ
DARABOS MÉSZEZET

M E T A L L U M

Bécsi Nemzetközi Vásár
1923. március 18-tól március 24-ig
Legjobb bevásárlási alkalom minden szakma részére
4000 bel- és külföldi kiállító.
Mindennemű felvilágosítással szolgál a
Bécsi Vásár r. t. Bécs VII., Messeplast
továbbá a következő tiszteletbeli képviselők és hivatalos utbaigazítóhelyek:
Subotica: Özv. Halbrohr Sándorné
Osljek: Hugo Schön
Novisad: „Sava“ nemz. szállítmány. Miletičeva 15.

SILD J. KALAPOS SUBOTICA
NOISZALMA KALAPOK
ATVARASA UJRA

LEGJOBB FÉMTISZTÍTÓ A „ZETOL“

NYILTTÉR.

Értesítjük t. részvényeseinket, hogy a IV. és V. kibocsátású részvényeiket az ideiglenes elismervények ellenében Subotica-i fiókunknál (Jelačićeva ul. 7.) naponként délután 3-5 óráig felvehetik.

Tisztelettel
Jevrejska Centralna Banka d. d.
ezelött
Židovska Banka za Bosnu i Hercegovinu
d. d.

1136

Értesítjük a n. é. közönséget, hogy a sombori Oficirski Dom étkezdéjének vezetését átvettük. Elsőrendű ételekkel és italokkal, pontos kiszolgálással a legkényesebb igényeket is kielégítjük. Elfogadunk abonenseket, állami tisztviselőket kedvezményekkel. Átutazó tisztviselőknek 20% kedvezmény.

Az étteremben febr. 10-től naponként Sárközi Emil zenekara ad koncertet.

Bizunk a n. é. közönség szives támogatásában,

1021

Vjekoslav Sajgó és Bina Serko.

Értesítés.

A hazai vegyipar versenyképességének igazolására a mai naptól kezdve e hó végéig mindenki ingyen kap egy darab 3 számú nagy doboz elsőrendű saját gyártmányú „BLAGO” cipőkrémet, csupán az előállítás költséget és a doboz árát számítom fel, dobozonként 3 dinárban.

Kalmár Vegyipar
Subotica, Zmajev trg. 5.
(a volt önkéntes tűzoltó
lakotanya épületében.)

1171

Pályázat.

A subotica-i izr. Szentegyletnél a szolgáló állás üresedésben van. Negyven évnél nem idősebb pályázók, kérvényüket f. hó 25-ig Reiter Gyula egyleti elnökhöz — igényeik megjelölésével — nyújtsák be. 930

14/1823. sz.

Nyilvános árverési hirdetmény.

Alulírott ezton közhírré teszem, hogy a beograd Tőzsde 51 sz. végzése a alapján, nyilvános tv. árverés útján, eladásra kerül 694.515 kg. szén 246.903 dinár becsértékben, mely szén 1922. december 29-én lefoglalva, a 303.614 40 dinár tőke, 50.000 dinár kártérítés és ezen összegeknek 1922. november 18-ától számított 12% kamat, valamint az eddig megítélt 29.190 dinár 50 para költségnek Genčić György beograd-i lakos javára és Kollarich Ágoston novisadi lakos kárára történendő behajtása végett.

Az árverés 1923. február 20-án délelőtt 9 órakor fog Novi Sadon megtartatni és pedig Zeljeznička ul. 20 sz. alatt, 634.515 kg. szén a villanytelepénél, 30.000 kg. a Zikmundgyárnál, 20.000 kg. és a Sloboda kávéháznál Földy Antalnál 10.000 kg. szén fog elárvereztetni és a legtöbbet ígérőnek esetleg a becsértéken alul is készpénz ellenében átengedtetik.

Novisad, 1923. január 3.

Basch Sándor
törvényszéki végrehajtó.

1154

Veszek minden mennyiségben használt

Jugoszláv postabélyegeket

az 5, 10, 15 és 60 parásért és büntető portóért
fizetek 40%-ot
a piros és kék 1 D., a 4, 8, 20, 30 D.-ért 25%-ot
20, 75 para, 2 és 10 D.-ért 15%-ot
1 és 5 D.-ért 10%-ot
25 parásért 4% és 50 parásért 2%-ot

Deutsch Károly Stara-Kanjiza. 587

Kerjen

mészajánlatot!

Elsőrendű minőségű, fával égetett építési mészre
Detailteladásra, héfehér mészre. A beremendi mésznek, szín és minőségre nézve teljesen
megfelelő.

SIPOS SÁNDOR mésztermelő SUBOTICA,
I. Sokolska ulica 4-6. — Telefon 868.

Poziv

Pačirska Zanatlijska i Trgovačka Kreditna Zadruga za medjusobno pomaganje održaće svoju

XIX.

Redovnu glavnu skupštinu

dne 4 marta po podne u 3 sati na koju članova sovim pozivam

Predsednik.

Raspored:

1. Javljanja ravnateljiskog i nadzornog odbora prikazivanja zaključnog računa i rešenje radi dispencijacija.

2. Podela u razračunavanju kreditnog zavoda.

3. Izabranje dvoje overovljači zapisnik glavne skupštine.

Pačir, 1923. február 14.

Meghívó

A Pacséri Ipar és Kereskedelmi Önségélyző Hitelszövetkezet üzlet részeseit 1923. március 4-én d. u. 3 órakor az intézet helyiségében tartandó

XIX. rendes közgyűlésére

meghívja az

Igazgatóság.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és a felügyelő bizottság jelentése, a zárszámadások előterjesztése és a felmentvényről határozat.

2. A hitelszövetkezet feloszlása és felszámolásáról határozat.

3. Két jegyzőkönyvi hitelesítő választása.

Pacsir, 1923. február hó 14.

Reiner Lajos

fakereskedő

NOVISAD

Laze Kostića (Széchenyi) ul. 3.

9228

□□□

Telefon: IRODA 108.

Sürgöncim: „FORESTA”

Nagy raktár mindenféle épületfa- és deszkákban.

Nagy készletek prima fichta

asztalosáruból

minden méretben.

Fatelek a Strand mellett.

Telefon: Telep 291.

Kubikos talicskákát

vasalva és vasalás nélkül készít

Első Sombori Kocsigyár

Napi teljesítmény 200 drb.

KÉRJEN ÁRAJÁNLATOT!

CEMENT

mész, tetőcserép, traverzák, samotta-téglák és vakolat, valamint az összes építőanyagokat szállítja:

„GRADIVO”

Ker. Társ. ZAGREB, Bogovičeva ulica 3.
Telefon 5-55. — Sürgöncim: „GRADIVO”

Elsőrendű étterem kávéházzal

Serénység legnagyobb forgalmu kereskedelmi városában — dusan berendezve, gyönyörű nagy kert — modern terem, hol az összes mulatságok lesznek megtartva, erős téli- és nyári üzlet több évi szerződéssel eladó. Horvát nyelv szükséges. Szükséges tőke 400.000 dinár. Cim a kiadóhivatalban.

Nem kell utlevél vizum Budapestre.

Levélben adott megbízásra minden ügyét gyorsan, pontosan, olcsón elintézi, eredményről levélben referál 968

KULHANEK FERENC

utassítóirodája Budapest IX. Bakács-tér 4. II. em. 18. Telefon: József 33-79.

Weitzenfeld és Társa
Subotica

Iroda: Városi bérpalota. — Telep: Sentai-put
Táviratcim: KENDERIPAR.
Telefon 190. Alapítva 1902.

PONYVA

ELADÁS ÉS KÖLCSÖNZÉS.

AJÁNL:

Lópokrókat, tűzoltó és kerti tömlőket, uj lisztes, gabonás, gyapju, toll, komló és szalmazsákokat, madrac és roletta szöveteket jutából és lenből, mindennemű házivásznat.
Zsineg, kötél és hevederek.

GÉPEK

FA-, BÁDOG-, FÉM
megmunkálására, valamint
SZERSZÁMOK

továbbá transzmissiók, motorok, cséplőgépek és ekék — állandóan raktáron:
KARLO JETZBACHER D. D. ZAGREB,

Vlaška ul. 25. — Telefon 4-90.
Vezérképviselők következő cégeknek: Zimmermann-Werke Chemnitz, A. B. C.-Motoren-Ges. Wien-Guntramtsdorr, Arthur Hauser & Co. Schweissenlagen.

Eükk-, gyertyán-, cser-, tölgy

TÜZIFA

Bognárok részére körlerőnk, kádárdonga és kész hordók.

Bármely kályhában égő darabos szén, kovácszén faszén, aprított fa 40 dinárért, vagontételekben és kicsinyben legolcsóbban

KRIKS i DRUG cégnél

Subotica, Save Tekelije (Halaški) 52. alatt kapható. — Telefon 425. 389

Sörös üveget!!

Nagyobb tételekben keresek megvételre

Schvarcz, borkereskedő

Subotica, Senčanski put 14.

Lifka febr. 15-től febr. 18-ig csütörtöktől vasárnapig

A kis hazátlanok

V. részben.
1. rész:
Páris gyermekek 6 fölönásban.

SALAMA

prve vrsti
nova roba
posve zrela

dobiva se svuda

I. hrv. tvornica salame, sušena mesa i masli

M. Gavrilović
sinovi d. d.
Petrinja.

Uj dobozgyár Suboticán

VOJVODINAI DOBOZIPAR
SUBOTICA
Sudarevićeva ul. 84.

Készít: Posta, kalap, füző, pouderes, szappanos, parfümös, gyógyszer, cukorkás és ékszerdobozokat s általában mindenféle papirdobozt egyszerű és díszes kivitelben, minden alakban. — Gondos, izléses munka. — Pontos szállítás. — Mérsékelt árak. — Telefonhívás 421. (Weisz Armin fűszeres). 384

PALMA
kautsuk-talp és sarok

Előnyök!

Olcább és sokkal tartósabb mint bőr!
Védelem nedvesség és hideg ellen!

Tűzmentes pénzszekrényeket
és okmányszekrényeket

ujjonnan készít és régiakat javít

Kirschner Mihály Sombor
Sveta Roka ulica 8.
Allandó nagy raktár! 176

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és élmező kétézeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Álláskeresők az apróhirdetési díj felét fizetik. Előfizetési díj havonként 45 din., negyedévre 135 din. Kérdezőkérdezőkhez válaszbélyeg mellékelendő.

LEVELEZÉS

Palláson, a strand mellett, villahely eladó. Cím a kiadóban. 1047

Ház fűszerüzlettel más vállalat miatt eladó. Azonnal átvehető. IV., Velebićka ulica 32. 1010

FOGLALKOZÁS

Hivatalnoknál hosszabb irodalmi (pénztárnoki) gyakorlatú állást keres. Beszél magyarul, németül, meg lehetőségen szerbül, igényel szerények. Szíves megkereséseket kér „Pénztárnok” jellegre.

Magánjáró lokomobil 8 HP, 12 légkörös, fogaskerék rendszerű, hozzá 55 colos cséplő, teljesen újak, olcsón eladó. Zentai János, Subotica. 951

ARANYAT, BRILLIANT, drágaköveket legmagasabb árban veszek. Órákat és ékszereket legszakoskodikban javítok és legolcsóbban árusítok Friedmann Dező órák és ékszerész Subotica, Alexandrova ul. Állami tisztviselőnek javításoknál 20 százalék engedmény. 6086

Magánjáró alkatrészek, acél öntésű fogaskerekek, viztartány, légtartány, légkompresszor, szívónyomó vízszivattyúk, kazánhoz való járkerek, fogaskerék, szűrők, sörfejítő készülék, légtöltő kompresszorral. Molarup gőzhengerrelajózó, tábori kohók, csavaranyák minden méretben gyári árban, autók hat személyre jutányos árban, léggvári hűtő-csővek, golyós-csap-ágak dobhoz házzal együtt, ekszender és orsóprés. Bővebbet Hamburgi gépműhely Subotica, villanytelep mellett. Telefon: 566. 678

Tíz évi gyakorlatommal utazónak vagy raktárnoknak ajánlom. Papír- és fűszerszakmában. Esetleg gyárba vagy nyomdába. Cím a kiadóban. 1118

Perfektszerb-horvát, német levelező könyvelési munkálatokban jártas merfele 6 magyar nyelvű tudással állást keres. Szíves megkeresések „Bosnafilm” Subotica címére kéretnek. Te. 255 1167

Gyakorlott női irodalmi munkácső felvétetik Heumann Mór könyvkereskedésében

VÉTEL-ELADÁS

Brilliansért, aranyért, ezüstért mindenkinél magasabb árat fizet Blaha és Nyilas ékszerészek edénypiac. 1083

Aranyat 60-120 K-ig veszek. Ékszerokért a legtöbbet fizetek. Ékszerekre kölcsönt közvetítek. Pátkai, a Lombard-zálogház volt becsüese. Ivan Antunović ulica br. 4., Hartmann-palota, ovit Novák-ház, a vasút mellett. 9192

Eladó 15 lánc szántó fekete homok szállással Subotica határában. Bővebbet Ládány, Aleksandrova ulica 3. Telefon 213. 1145

Keresek megvételre 1 db dupla 800 vagy 600 mm-es 240 átmérőjű dupla pengészeket. Rajfő malom telefon 351. 1111

Eladó kocsihoz szerelt 5 HP szivógázmotor. Omrádféle, négyütkü motorosóval. Érdeklődni Benesik géplakatosnál. Mali Idjos. 1030

Akác rönkfát (szerszámfa) vesznek minden mennyiségben. Vujković fatelep, Subotica. 1103

Beköltözhető 3 szobás lakás több mellékkegyiségekkel 37.500 dinár azonnal beköltözhető. Frank Miksa, Vukovics-utca 10. 1150

Vizsgálók! Az összes gépkezelők vizsgájára előkészítő kézikönyv. 470 kérdés és felelettel, 63 ábrával. Kapható magyar vagy német nyelven 23 dinár előzetes beküldése mellett Szabotnik Ferencnél, Stari-Bečej. 6540

febr. 15-től febr. 18-ig csütörtöktől vasárnapig

KÖZÖ

Maciste és jávai nő

Kalandor dráma 6 fölönásban

Főszereplő: MACISTE.

CUNARD LINE

A világ leggyorsabb hajói rendes személy- teher és gyorshajóközlekedés

Hamburg- és Cherbourgól Amerikába és Canadába

4 kémény 5 és föl nap

Harmadosztályú utasok részére külön fülkék állnak rendelkezésre. Utasokat tapasztalt hivatalnok kíséri a kikötőtől, ki minden tekintetben segítőkészekre van.

Mindenemű bővebb felvilágosítást nyújt:

Cunard Line jugoszlavai vezérképviselete

Jugoszlavenska Banka d. d. Zagreb B Cesta 33.
Telefon 14-65. — Üzenőcíme: „CUNARD” Zagreb

ŽAN SAVA

gyógy- és ipari növény kereskedés

Alibunár, Bánát

Nagyban és kicsinyben SZÁLLIT waggontételekben is különösen boróka fenyőt, szappangyökeret, sikárgyökeret, finom kefégyökeret stb.

LEIPZIGI MINTAVÁSÁR
1923.

Ha Németországban vásárolni akar, küldesse az eladó által közvetlen

BRÖDER és FENYŐ PASSAU

szállító címére. Rendszerez gyűjtőforgalom Passauból Zagreb, Novisad és Suboticára. Szállítási idő 18-20 nap. Olcsó fuvardíjtelek. Vasúti és dunaiszállítás. Érdeklődésrefelvilágításra szolgálat

Bröder & Fenyő szállítóirodája

Novisad, Že jezuićka ul. 20. Bécs 1. Sonnenfelsgasse 8. Passau, Bratfischwinkel 3. 925

Keresünk önálló gabona vagy malomszakmában **könyvelőt**. Német és szerb jártas nyelv tudással bírók előnyben részesülnek. — Fizetési igénnyel megjelölt ajánlatok küldendők:

Bálint Testvérek, Stari-Bečej, címre.